

Herhaling flitspeiling: sentiment rondom de nieuwe donorwet tijdens de coronacrisis

Conclusie:
Nog steeds vinden de meeste Nederlanders dat de nieuwe donorwet als gepland op 1 juli 2020 kan starten. Circa de helft denkt niet dat de huidige coronacrisis van invloed is op de start van de nieuwe wet. Ten opzichte van de vorige meting vinden Nederlanders het gemiddeld genomen *belangrijker* en *meer gepast* dat de overheid campagne voert over de nieuwe donorwet tijdens de crisis. De mate waarin Nederlanders het nodig vinden dat de overheid campagne voert over de nieuwe wet is niet veranderd.

We zien geen verschillen optreden in meningen door de verschillende voorgelegde introductieteksten.

Rebecca van der Grient

Bram van der Lelij

B6154

30 april 2020

Opzet onderzoek

Begin april is op verzoek van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (hierna: VWS) een kort onderzoek gedaan over het sentiment rondom de nieuwe donorwet ten tijde van de coronacrisis. Het huidige onderzoek is daarvan een herhaling.

In het huidige onderzoek is gebruik gemaakt van twee verschillende introductieteksten om de nieuwe donorwet aan te kondigen. Elke respondent kreeg een van beide teksten te lezen. Hierbij was een van de teksten gelijk aan de vorige meting (begin april) en een tekst was geheel nieuw. De teksten staan onder aan de sheet weergegeven. De twee groepen zijn tegen elkaar afgezet om te kijken of de introductieteksten een ander sentiment oproepen. Daarnaast is de groep die de originele introductietekst kreeg afgezet tegen de meting van begin april om te kijken of er een verandering door tijd is opgetreden. Het rapport is zo opgebouwd dat eerst de resultaten van de vergelijking door de tijd heen worden getoond en daaronder de verschillen tussen de twee introductietekstgroepen binnen de huidige meting.

Originele introductietekst: Op 1 juli 2020 start de nieuwe donorwet. In deze wet staan de nieuwe regels over het invullen van je keuze of je wel of geen orgaandonor wil zijn. Zolang je geen keuze invult in het Donorregister, wordt ervan uitgegaan dat je geen bezwaar hebt tegen het doneren van je organen en weefsels na je overlijden. *De groep die deze tekst heeft gehad noemen we: originele introgroep.*

Nieuwe introductietekst: Op 1 juli gaat de nieuwe Donorwet in. We kunnen ons voorstellen dat het in deze tijd misschien moeilijk is om een keuze te maken of je orgaandonor wilt worden. Iedereen die op 1 juli nog geen keuze heeft ingevuld in het Donorregister ontvangt eerst een brief en zes weken later nogmaals een herinneringsbrief. Met die brieven sturen we een donorformulier mee waarin iedereen een keuze kan invullen. Pas als mensen drie maanden na de eerste brief niet hebben gereageerd, worden zij geregistreerd in het Donorregister met 'geen bezwaar tegen orgaandonatie'. *De groep die deze tekst heeft gehad noemen we: nieuwe introgroep.*

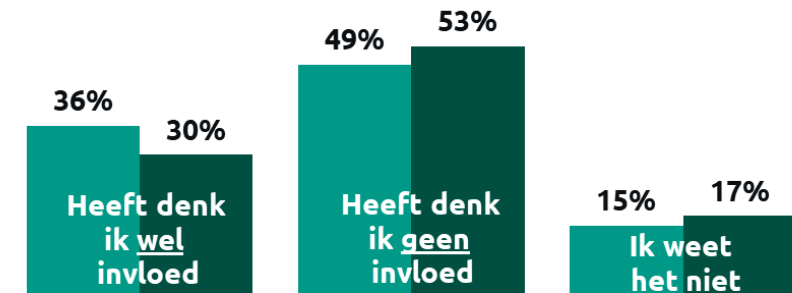
Nederlanders zijn niet anders gaan denken over de invloed van de coronacrisis en de start van de nieuwe donorwet

Verschillen door de tijd:

Nederlanders zijn niet anders gaan denken over de invloed van de coronacrisis en de start van de nieuwe donorwet.

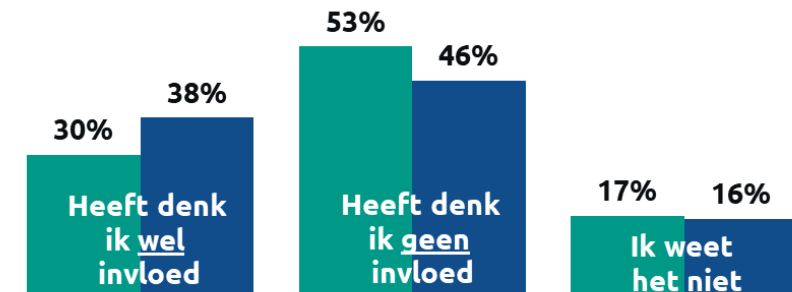
- Nog steeds meent circa de helft (53%) dat de coronacrisis *geen* invloed heeft op de start van de nieuwe donorwet (vs. 49% begin april). Dit verschil is niet significant.
- 30% denkt dat de crisis *wel* invloed heeft op de datum (vs. 36% begin april). Ook dit verschil is niet significant.
- 17% weet niet wat de invloed (vs. 15% begin april).

In hoeverre verwacht je dat de coronacrisis invloed heeft op de datum van het invoeren van de nieuwe wet?

- Originele introgroep (meting eind april, n=255)
- Meting begin april (n=502)

In hoeverre verwacht je dat de coronacrisis invloed heeft op de datum van het invoeren van de nieuwe wet?

- Nieuwe introgroep (n=260)
- Originele introgroep (n=255)

Verschillen door introductietekst:

Op het oog lijkt introductietekst uit te maken in de manier waarop Nederlanders denken over de start van de nieuwe donorwet. Deze verschillen zijn echter niet significant.

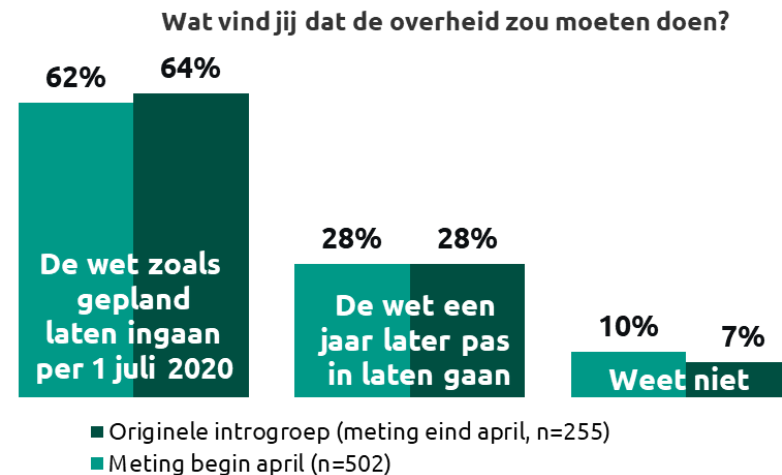
- 38% van de nieuwe introgroep denkt dat de coronacrisis *wel* invloed heeft (vs. 30% van originele introgroep).
- 46% van de nieuwe introgroep denkt dat de coronacrisis *geen* invloed heeft (vs. 53% van de originele introgroep).

Meerderheid vindt (nog steeds) dat de wet zoals gepland op 1 juli 2020 in kan gaan

Verschillen door de tijd:

wet (gewoon) als gepland in laten gaan op 1 juli 2020.

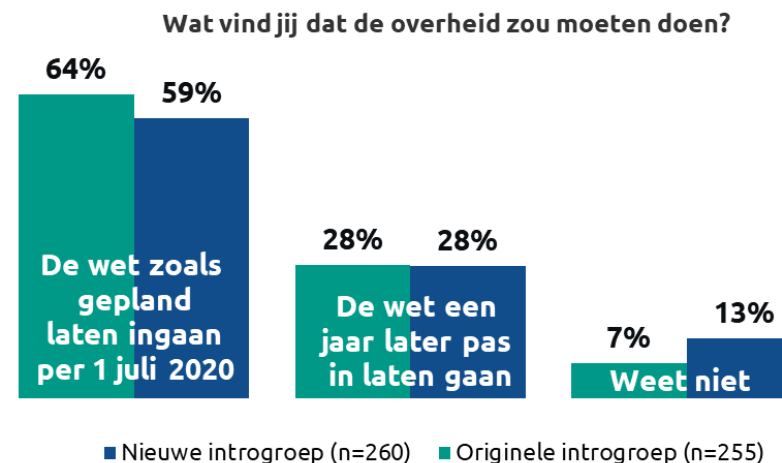
- Nog steeds vinden de meesten dat de wet zoals gepland kan starten op 1 juli 2020 (64% vs. 62% begin april).
- Ook de grootte van de groep die voor uitstel is, is onveranderd (28% vs. 28% begin april).

Verschillen door introductietekst:

Introductietekst heeft geen invloed op oordeel.

- Ongeacht introductietekst: een meerderheid is voor het laten starten van de nieuwe donorwet op 1 juli 2020 (64% originele introgroep vs. 59% nieuwe introgroep; deze verschillen zijn niet significant).
- Ook de groep die voor uitstel is, is even groot: 28% van de originele introgroep vs. 28% van de nieuwe introgroep.
- Het aantal Nederlanders dat geen mening heeft over de start van de nieuwe donorwet lijkt op het oog hoger te liggen in de nieuwe introgroep. Dit verschil is echter (net) niet significant.

Redenen waarom men voor of tegen het uitstellen van de nieuwe wet zijn relatief onveranderd

Ongeacht de voorgelegde introductietekst, de meningen over het uitstellen van de nieuwe donorwet dan wel de wet zoals gepland op 1 juli 2020 laten starten zijn bijna niet veranderd. Hieronder schetsen we de inzichten en geven we enkele quotes.

Redenen waarom men vindt dat de wet wel kan starten op 1 juli zijn bijna niet veranderd: er is **voldoende tijd** geweest om je keuze te maken, de start van de wet is **al lang aangekondigd** en Nederland heeft **nieuwe orgaandonoren (hard) nodig**.

Daarnaast lijken meer Nederlanders aan te dragen dat de **coronacrisis geen reden** mag zijn om de wet uit te stellen (het is een administratieve verandering en men kan zijn of haar keuze gewoon online vastleggen).

Redenen waarom men vindt dat de wet uitgesteld dient te worden, is deels veranderd. 'Drukke in ziekenhuizen' en 'mensen die nu onterecht donor worden omdat ze onverwachts overlijden (omdat ze misschien geen donor hadden willen)' lijken minder vaak genoemd te worden.

Andere redenen zijn: omdat men wel **anderen dingen aan het hoofd** heeft, door de onrust kan **de start** van de wet velen **ontgaan** en de angst dat organen **besmet** zijn met het COVID-19 virus.

"Staat los van corona en alles is al voorbereid."

"Omdat er donoren te kort zijn, hoe sneller hoe beter."

"Waarom moet alles stoppen voor Corona. Ik vind dat dingen zo veel mogelijk door moeten gaan als gepland."

"Waarom niet? Er zijn zoveel donoren nodig!!"

"Mensen hebben juist nu genoeg tijd om na te denken."

"Niet alles hoeft te wijken voor het virus."

"Mensen hebben tijd genoeg gehad. Het moet toch online. Zie geen probleem."

"Dit is al veel langer bekend en mensen hebben genoeg tijd gehad om hun keuze kenbaar te maken."

"Donoren zijn hard nodig."

"Je hoeft er alleen thuis een formulier voor in te vullen, dus het heeft niet zoveel met corona te maken."

"Er is heel veel informatie gegeven hierover en in principe is deze wet startklaar. Ik zie geen reden waarom deze niet zou moeten ingaan op 1 juli a.s.."

"Stel het een jaar uit dan is er denk ik meer rust onder de mensen."

"Deze tijd kan mensen juist beter en/of anders doen nadenken over hun keuze t.o.v. donorschap. Het uitstellen van de datum kan niet alleen meer rust brengen maar mogelijk ook meer c.q. beter overwogen keuzes."

"Mensen zijn door alles rond om covid-19 niet bezig met de datum 1 juli 2020 van de wet. Als alles weer rustig is lijkt mij beter om de wet in te laten gaan."

"Door het corona virus dat nu nog rondgaat is dit niet verstandig. Iedereen is hiermee bezig. Dit moeten we eerst onder controle krijgen."

"Er is veel onbekend over het virus en hoe het gedraagt in en buiten het lichaam. En als een coronaslachtoffer een nier af staat of zo, kan de ontvanger het dan ook krijgen?"

"Omdat men niet weet wat de gevolgen zijn van het virus in de organen."

"Mensen zijn nu bezig met Corona en de gevolgen hiervan. Als ze van plan waren om zich uit het donorregister te laten schrijven, zullen ze dit nu makkelijker vergeten en ik vind dat niet verantwoord."

Gemiddeld genomen vindt men het belangrijker dat er campagne wordt gevoerd door de overheid over de donorwet

Q. Wat vind je ervan dat de overheid tijdens de coronacrisis campagne voert over de donorwet?

Meting begin april (n=502)

25% vindt het campagne voeren niet uitgesproken belangrijk of onbelangrijk en 7% heeft geen mening (% weet niet)

Originale introgroep (meting eind april, n=255)

21% vindt het campagne voeren niet uitgesproken belangrijk of onbelangrijk en 8% heeft geen mening (% weet niet)

Op een schaal van 1 (belangrijk) tot en met 5 (onbelangrijk) is het gemiddelde gedaald van 2,6 naar 2,4. Hieruit concluderen we dat men het eind april gemiddeld genomen **belangrijker** vindt dat de overheid tijdens de coronacrisis campagne voert over de nieuwe donorwet.

Q. Wat vind je ervan dat de overheid tijdens de coronacrisis campagne voert over de donorwet?

Nieuwe introgroep (meting eind april, n=260)

20% vindt het campagne voeren niet uitgesproken belangrijk of onbelangrijk en 12% heeft geen mening (% weet niet)

Originale introgroep (meting eind april, n=255)

21% vindt het campagne voeren niet uitgesproken belangrijk of onbelangrijk en 8% heeft geen mening (% weet niet)

Er is **geen verschil** tussen de introgroepen in de mate dat men het belangrijk vindt dat de overheid tijdens de coronacrisis campagne voert over de nieuwe donorwet.

Gemiddeld genomen vindt men het meer gepast dat de overheid campagne voert over de donorwet

Q. Wat vind je ervan dat de overheid tijdens de coronacrisis campagne voert over de donorwet?

Meting begin april (n=502)

30% vindt het campagne voeren niet uitgesproken gepast of ongepast en 7% heeft geen mening (% weet niet).

Originele introgroep (meting eind april, n=255)

30% vindt het campagne voeren niet uitgesproken gepast of ongepast en 5% heeft geen mening (% weet niet).

Op een schaal van 1 (gepast) tot en met 5 (ongepast) is het gemiddelde gedaald van 2,9 naar een 2,6. Hieruit concluderen we dat men het eind april gemiddeld genomen **meer gepast** vindt dat de overheid tijdens de coronacrisis campagne voert over de nieuwe donorwet.

Q. Wat vind je ervan dat de overheid tijdens de coronacrisis campagne voert over de donorwet?

Nieuwe introgroep (meting eind april, n=260)

26% vindt het campagne voeren niet uitgesproken gepast of ongepast en 10% heeft geen mening (% weet niet).

Originele introgroep (meting eind april, n=255)

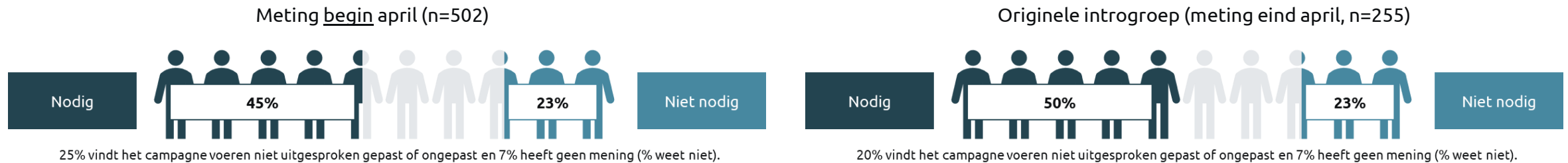

30% vindt het campagne voeren niet uitgesproken gepast of ongepast en 5% heeft geen mening (% weet niet).

Er is **geen verschil** tussen de introgroepen in de mate dat men het gepast vindt dat de overheid tijdens de coronacrisis campagne voert over de nieuwe donorwet. Wel zijn meer Nederlanders uit de nieuwe introgroep die niet weten of ze het gepast of ongepast vinden (10% vs. 5% originele introgroep).

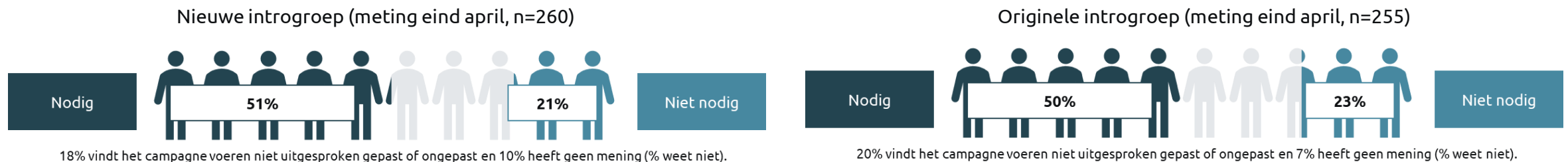
Geen verandering in de mate dat men campagne voeren nodig vindt; de helft vindt (nog steeds) dat campagne wel nodig is

Q. Wat vind je ervan dat de overheid tijdens de coronacrisis campagne voert over de donorwet?

Er is **geen verschil** tussen de twee metingen in de mate dat men het nodig acht dat de overheid tijdens de coronacrisis campagne voert over de nieuwe donorwet.

Q. Wat vind je ervan dat de overheid tijdens de coronacrisis campagne voert over de donorwet?

Er is **geen verschil** tussen de introgroepen in de mate waarin Nederlanders het nodig vinden dat de overheid tijdens de coronacrisis campagne voert over de nieuwe donorwet.

Bijlagen

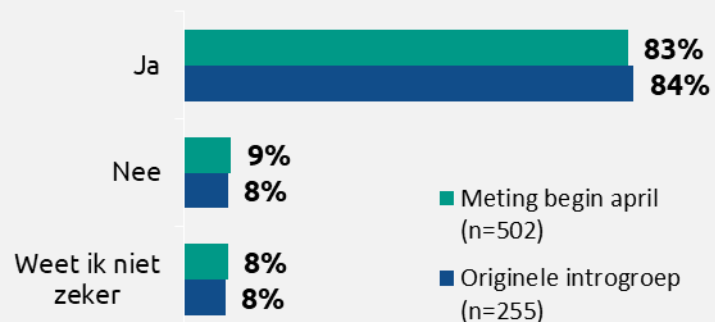

Bijlage: achtergrond kenmerken

Bekendheid en registratie

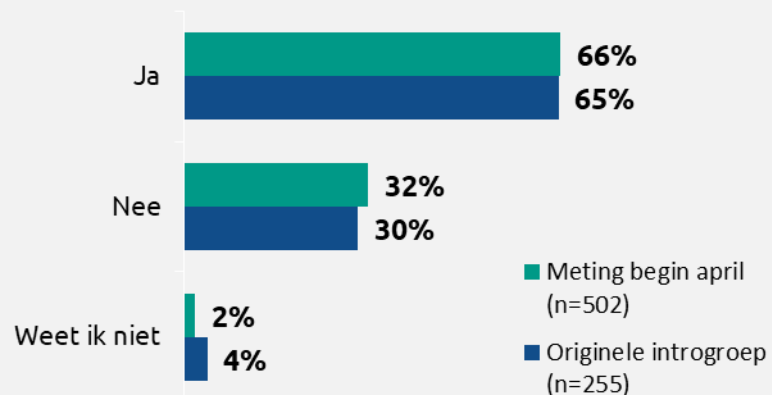
Bekendheid

Ben je er mee bekend dat er een nieuwe wet komt over het doneren van organen en weefsels: de nieuwe donorwet?

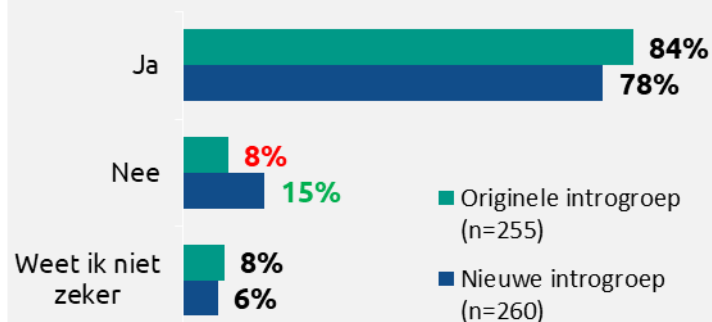

Registratie

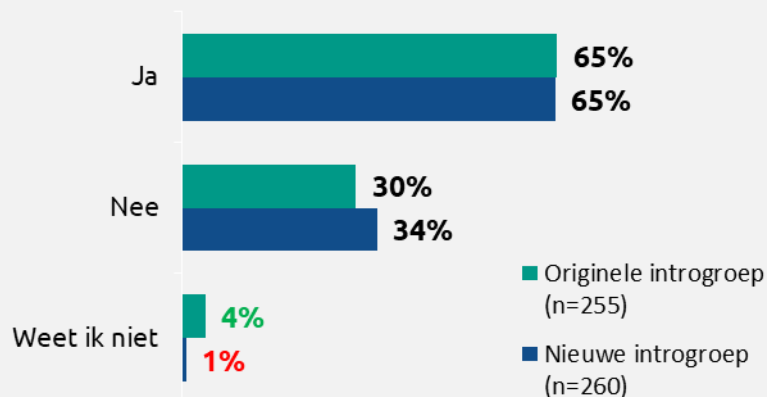
Heb je jouw keuze al ingevuld in het Donorregister?

Ben je er mee bekend dat er een nieuwe wet komt over het doneren van organen en weefsels: de nieuwe donorwet?

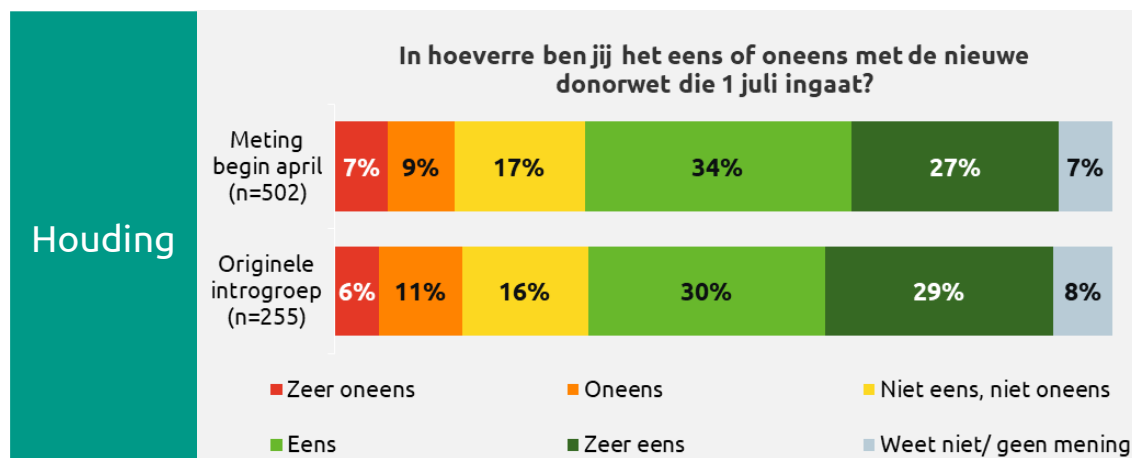

Heb je jouw keuze al ingevuld in het Donorregister?

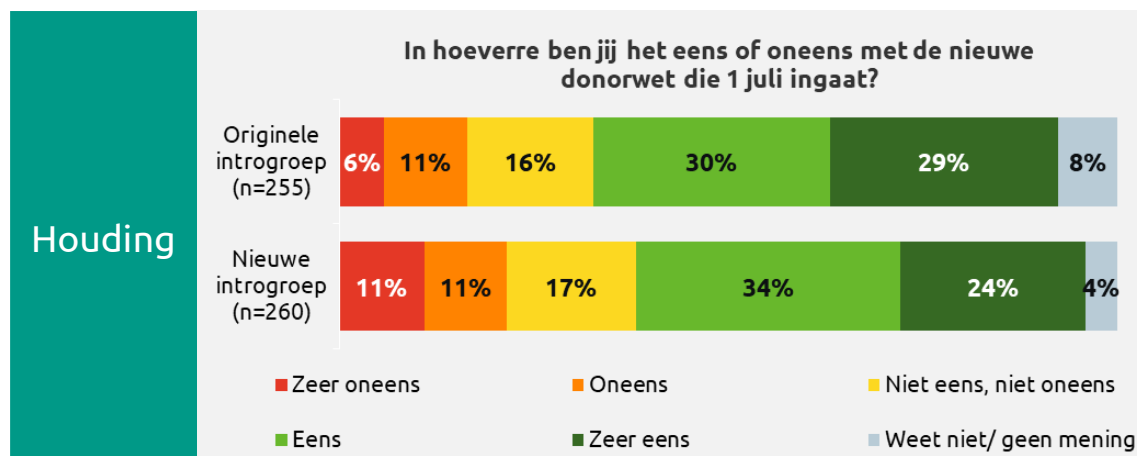
Bijlage: achtergrond kenmerken

Houding tegenover de nieuwe donorwet

In de meting begin april zagen we dat houding tegenover de nieuwe donorwet een sterke relatie heeft met houding ten opzichte van uitstel van de nieuwe donorwet of juist niet uitstellen. We zien dat de houding tussen de twee metingen in april niet is veranderd:

- Voorstanders: meting begin april: 61% vs. 60% originele introgroep.
- Tegenstanders: meting begin april: 15% vs. 16% originele introgroep.

Ook tussen de twee metingen eind april is geen verschil gevonden in houding tegenover de nieuwe donorwet:

- Voorstanders: 60% originele introgroep vs. 58% nieuwe introgroep.
- Tegenstanders: 16% originele introgroep vs. 22% nieuwe introgroep.

Bijlage

Onderzoekstechnische informatie - kwantitatief

Veldwerkperiode

Het veldwerk is uitgevoerd op 24 april 2020

Methode respondentenselectie

Uit het StemPunt-panel van Motivaction

Incentives

De respondenten hebben als dank voor deelname aan het onderzoek punten voor het StemPunt spaarprogramma ontvangen

Weging

De onderzoeksdata zijn gewogen (zie ook bijlage gewogen en ongewogen data), daarbij fungeerde het Mentality-ijkbestand als herwegingskader. Dit ijkbestand is wat betreft sociodemografische gegevens gewogen naar de Gouden Standaard van het CBS

Bewaartermijn primaire onderzoeksbestanden

Digitaal beschikbare primaire onderzoeksbestanden worden tenminste 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard. Beeld- en geluidsopnames op cd en niet digitaal beschikbare schriftelijke primaire bestanden zoals ingevulde vragenlijsten, worden tot 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard.

Overige onderzoekstechnische informatie

Overige onderzoekstechnische informatie en een exemplaar van de bij dit onderzoek gehanteerde vragenlijst is op aanvraag beschikbaar voor de opdrachtgever.

Bijlage | Ongewogen en gewogen data

Kenmerken	Ongewogen		Gewogen	
	n	%	n	%
Leeftijd				
18 t/m 24 jaar	31	6,0	57	11,1
25 t/m 34 jaar	60	11,7	81	15,8
35 t/m 44 jaar	69	13,4	87	16,8
45 t/m 54 jaar	99	19,2	101	19,7
55 t/m 64 jaar	118	22,9	88	17,0
65 t/m 80 jaar	138	26,8	101	19,5
Opleidingsniveau				
Hoog (wo/hbo)	137	26,6	130	25,3
Middel (havo/vwo/mbo/mavo)	273	53,0	263	51,2
Laag (ibo/basisschool/geen opleiding)	105	20,4	121	23,6
Geslacht				
Mannen	284	55,1	249	48,4
Vrouwen	231	44,9	266	51,6

Kenmerken	Ongewogen		Gewogen	
	n	%	n	%
Regio				
3 grote gemeenten	49	9,5	62	12,0
West	145	28,2	152	29,6
Noord	51	9,9	52	10,0
Oost	120	23,3	107	20,8
Zuid	125	24,3	122	23,7
Randgemeenten	25	4,9	20	3,9
Mentality				
Moderne burgerij	111	21,6	117	22,7
Opwaarts mobilen	59	11,5	78	15,2
Postmaterialisten	65	12,6	47	9,1
Nieuwe conservatieven	46	8,9	43	8,4
Traditionele burgerij	74	14,4	67	13,0
Kosmopolieten	63	12,2	65	12,6
Postmoderne hedonisten	55	10,7	54	10,5
Gemaksgeoriënteerden	42	8,2	44	8,5

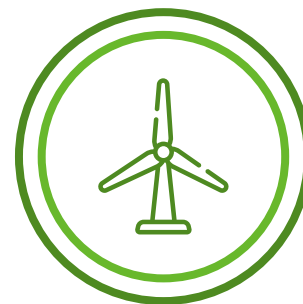
Wij verminderen onze footprint

Motivaction
is ISO 14001-
gecertificeerd

Motivaction
gebruikt
energiezuinige
auto's

Motivaction
gebruikt groene
stroom

Motivaction
gebruikt uitsluitend
papier met een FSC-
label

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage - anders dan integrale publicatie - is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International B.V.

Beeldmateriaal

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

Pers- en publicatiebeleid

Het vermelden van de naam van Motivaction in persberichten en/of andere publicaties over door Motivaction uitgevoerd onderzoek is gebonden aan een aantal voorwaarden, zoals vastgelegd in ons [Pers- en publicatiebeleid](#).

Motivaction International B.V.

Marnixkade 109F
1015ZL Amsterdam

Postbus 15262
1001MG Amsterdam

020 589 83 83

info@motivaction.nl

www.motivaction.nl

Weet wat mensen drijft.

motivaction
insights and strategy